

Telegraful Român

Biblioteca orășenească
"Stefan Gheorghiu"
Sibiu
str. Barțiu 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRATIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

La a 20-a aniversare a Reîntregirii bisericești

Douăzeci de ani de frățescă viețuire^{*)}

Să se bucure cerul și să se veselească pământul, să tresalte cerurile cerurilor (cf. Isaia 44, 23; 49, 13) — căci iată prăznuim astăzi secerișul bogat al holdelor spirituale înfrățite, rod al dragostei divine care ne-a adunat și ne adună mereu la un loc în Biserica strămoșească, rod al sufletului neîmpărțit și nedespărțit, care, prin unitatea lui în aceeași lege românească și în aceeași dragoste de neam și patrie, a făcut ca darul lui Dumnezeu să rodească însutit în ogorul Bisericii, pe plaiurile țării.

Intr-adevăr, privind peste cei douăzeci de ani de frățescă viețuire în casa părintească putem spune cu bucurie, ceea ce spunea Mîntuitorul ucenicilor Lui privind peste mulțimile însetate de cuvîntul lui Dumnezeu că „secerișul e mult” (Mt. 9, 37). Da: secerișul e îmbelșugat. E îmbelșugat, pentru că pământul inimii noastre n-a mai fost îmbucătățit, ci ștergîndu-se haturile puse de stăpîniri străine — el este una, așa cum pământul țării noastre una este și inima întregului popor una este. E îmbelșugat, pentru că zizania s-a înlăturat și semănătorii cuvîntului lui Dumnezeu au lucrat și lucrează în deplină unitate. E îmbelșugat, pentru că peste tot s-a semănat aceeași lege strămoșească, curată, neamestecată, verificată de-a lungul secolelor prin grele încercări și astăzi izvor de viață nouă în conformitate cu epoca noastră de mari înnoiri.

Parcă e mult de-atunci — din momentele acelea istorice, cînd clerul și credincioșii s-au îmbrățișat ca niște frați în casa părintească, intrupînd în grai și faptă dorul de două sute cincizeci de ani al înaintașilor de-a nu mai fi despărțiți, de-a fi iarăși una, și vrerea celor de ieri, de azi și de mîine de a sta neclintiți în unitatea redobîndită sub bolta Bisericii străbune pe pământul unei Țări libere, unui popor stăpîn pe soarta sa. E mult de-atunci — pentru că rădăcinile acestui act măreț se pierd în adîncul veacurilor, dat fiind că noi, credincioșii români, dintru începuturile istoriei poporului nostru am fost mereu una în aceeași credință, în aceleași tradiții și ne-am simțit întotdeauna frați — frați de lege, frați de limbă și neam. E mult de-

atunci — pentru că vremea despărțirii dintre frați pare că aparține unui trecut îndepărtat, care azi nu mai are nici un ecou, decît acela de a ne aduce aminte re-lele dezbinării și a scoate mai puternic în lumină foloasele unității. E mult de-atunci, pentru că așa ne-am obișnuit cu viața înfrățită încît ni se pare că așa a fost „de cînd lumea”, că niciodată n-am fost despărțiți. Și sîntem fericiți că așa este.

ALBA IULIA, 21 OCTOMBRIE 1968

P. F. Patriarh Justinian și Dl. prof. D. Dogaru, Secretarul general al Departamentului Cultelor — în catedrală

De fapt, ce ne-a despărțit și ce ne-a unit? Ne-au despărțit numai piedicile din afară, puse de stăpînirile nedrepte care voiau să tragă foloase de pe urma dezbinării și să mențină Biserica și poporul în robie. Ne-a unit totul: credința moșilor și strămoșilor noștri, istoria de lupte și biruinți, unitatea cu poporul și cu marile lui realizări din vremea noastră. De aceea refacerea unității noastre bisericești

a apărut ca un fapt firesc în epoca în care piedicile din afară au căzut și poporul și-a putut făuri o viață nouă în libertate, unitate și dreptate și clerul și credincioșii au putut să-și manifeste voiața în mod deschis.

Și iată au trecut două decenii de cînd sîntem împreună sub oblăduirea maicii noastre de veacuri, Biserica Ortodoxă Română — Biserica tuturor credincioșilor români de lege strămoșească. Ne-am dat mîna frățeste, privirile ni s-au luminat de-o negrăită bucurie, ne-am îmbrățișat cu dragoste și am pornit la „lucrul Evanghelistului” (II Tim. 4, 5) cu entuziasm. Aceasta a fost posibil pentru că de la început ne-am dat seama că totul ne unește, nimic nu ne desparte — că nu e nici o deschilinire, ci toate ne sînt comune: în toate bisericile sînt aceleași Sfinte Liturghii, aceleași Sfinte slujbe, aceleași obiceiuri, aceleași rînduieli, aceeași învățătură a lui Iisus Hristos, aceleași suflete însetate după o viață religioasă-morală, izvorită din dragostea de Dumnezeu, dragostea de om, dragostea de popor. Și astfel preoții de la început au putut sluji împreună, au putut sluji în toate bisericile, căci credincioșii vedeau că nu-i nimic schimbat, ci e aceeași lege peste tot, legea străveche a acestui popor. În schimb, prin faptul că ne adunăm toți — ierarhi, preoți și credincioși — în fața acelorași sfinte altare strămoșești, ne rugăm împreună Domnului și primim darurile Lui cele bogate, că ne străduim să întărim — dragostea, pacea, bunătatea, evlavia, smerenia și alte virtuți creștinești și cetățenești și jertfim pentru casa Domnului, pentru înnoirea și împodobirea sfintelor locașuri de închinăciune — simțim mereu mai puternică bucuria de a fi împreună și de a face ca viața

noastră a fiecăruia și a tuturor, a Bisericii întregi să fie tot mai plină, tot mai vie, tot mai roditoare. Așa gustăm binefacerile unității frățești și avem convingerea că prin ea se revărsă peste viața noastră binecuvîntarea lui Iisus Hristos, Cel ce vrea să fim mereu una. Pacea lui Hristos s-a sălășluit în inimile noastre, în casele noas-

* Cuvîntarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, rostită în Catedrala din Alba-Iulia în 21 octombrie 1968.

Alba Iulia, 21 octombrie 1968. — Soborul Ierarhilor slujitori.

tre, în parohiile noastre, în întreaga Biserică. Și noi toți avem rîvna nestinsă de a ne dăruî cît mai deplin pentru ca Biserica noastră să vieze după dreapta credință — și sîntem mîndri de viața ei spirituală, de legăturile ei frățești cu celelalte Biserici din țară și străinătate, de prestigiul ce-l are în lume ca luptătoare pentru pace și înfrățire între popoare.

Dar binefacerile unității religioase nu se limitează la viața internă a Bisericii, ele se revarsă și în lucrarea noastră comună pentru propășirea poporului, pentru înflorirea patriei. Așa cum în trecut Biserica a fost alături de popor, de lupta

lui pentru libertate și unitate statală, pentru dreptate socială, și în prezent ea sprijinește munca poporului pentru ca patria noastră, liberă și independentă, una și neîmpărțită, să se înalțe pe culmi de cultură și civilizație. S-a spus și o simțim mereu că unirea face puterea. Cei ce sînt una — sînt mai tari decît cei ce sînt împărțiți și dezbinați. Unitatea noastră e putere nouă pentru legea noastră strămoșească, dar ea contribuie și la întărirea unității poporului, unitate care e putere de creație nouă și de noi biruinți. Fii ai unui popor liber și în plin progres, fii ai unei Biserici autocefale și dreptmăritoare, ne bucurăm

de unitatea și libertatea noastră și sorbim mereu din izvoarele harului lui Hristos și ale energiilor de viață ale poporului nostru, ale sufletului ortodox și românesc, noi îndemnuri de a trăi și mai deplin în această unitate și libertate și de a dăruî Bisericii, patriei, păcii din toată lumea, noi realizări spre viață cît mai înaltă, cît mai luminată.

Și acum, ne plecăm cu smerenie genunchii în fața acestui altar al Albei-Iulii, simbol al unității poporului român, al unității într-un singur stat național român și al unității noastre bisericești, ca reședință de altă dată a Mitropoliei cei una, înfrățită cu Mitropoliile Ungro-Vlahiei și Moldovei, și rugăm pe Domnul și Mintuitorul nostru Iisus Hristos să așeze cunună vrednicilor deosebite peste creștetul tuturor înaintașilor noștri, care și-au dăruî totul pentru poporul acesta, pentru Biserica strămoșească și cu cinste să încununeze pe cei ce au săvîrșit marele act al Reîntregirii bisericești, pe cei ce s-au străduit ca unitatea noastră să se desăvîrșească — și ne legăm și ne juruim ca — prin darul lui Dumnezeu și strădaniile noastre ale tuturor — veșnic una să fim — una în slujirea intereselor superioare ale poporului, una în Biserica moșilor și strămoșilor noștri, una în preamărirea cu un glas și o inimă a Dumnezeului celui închinat în trei fețe, Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt, de la care vine peste noi, peste Biserica noastră, peste țara noastră tot darul și toată darea cea bună — în veci AMIN.

A XX-a aniversare a Reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române

Implinirea în octombrie a. c. a 20 de ani de la Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania a fost subliniată și cinstită cu toată cuviința.

Astfel, Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române hotărăște ca aniversarea a 20 de ani de la înfăptuirea acestui act istoric să constituie subiectul Conferinței de orientare a preoșilor din toate protopopiatele din luna septembrie 1968. Mulțumită acestei hotărîri, Conferința aceasta de orientare a constituit pentru preoșimea ortodoxă română un popas de adevărată sărbătoare, în care preoșii și-au reîmprospătat împrejurările istorice în care s-a făcut dezbinarea în două la 1698—1700 și urmările ei, precum și zilele de însuflețire din octombrie 1948, cînd cei despărțiți vreme de 250 de ani și-au dat mîna frățește și s-au regăsit în sînul Bisericii mame.

Dar se cuvenea ca și credincioșii din întreaga Patriarhie Ortodoxă Română să se împărtășească din praznicul cel mare al aniversării a 20 de ani de la Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania. De aceea, Sfîntul Sinod hotărăște ca în ziua de 20 octombrie 1968, în toate bisericile și mînăstirile, preoșii să țină o predică despre importanța actului săvîrșit la 21 octombrie 1948 și despre consolidarea unității noastre bisericești în cele două decenii de viață înfrățită.

Pentru aceasta, Cancelaria Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a trimis preoșilor un material foarte potrivit sub titlul: „În drum ar pentru predică la Duminică din 20 octombrie 1968. Despre unitatea noastră bisericească”.

La Sibiu, aniversarea a 20 de ani de la Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania s-a făcut în cadrul Sf. Liturghii săvîrșite în Catedrala mitropolitană, în Duminică din 20 octombrie 1968.

La priceaznă a rostit o predică specială P. C. prot. vicar arhiepiscopesc Traian Belascu, președinte al Adunării de la Cluj din 1 octombrie 1948.

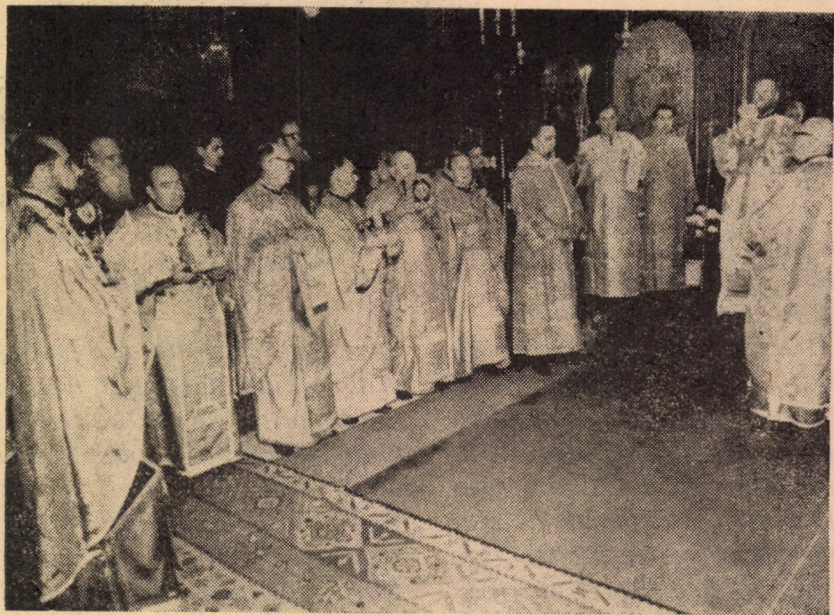
P. C. Sa menționează mai întii faptul că anul acesta (1968) este un an al aniversărilor pe plan național-românesc și pe plan bisericesc. Între acestea, la locul prim stau împlinirea a 50 de ani de la unirea Transilvaniei cu România și împlinirea a 20 de ani de la Reîntregirea Bisericii noastre din Transilvania.

În continuare, arată că noi, credincioșii și preoșii, am fost totdeauna una în legea românească și în slujirea intereselor superioare ale neamului. Uniația de la 1698—1700 a fost numai o despărțire formală și administrativă. De aceea, în condițiile vieții celei noi de după 23 August 1944, s-a putut

face în octombrie 1948 restabilirea unității noastre bisericești.

După ce evocă momentele principale ale marelui eveniment istoric din 1, 3 și 21 octombrie 1948, P. C. Sa scoate în relief roadele și binefacerile unității bisericești și încheie cu următorul îndemn: „La încheierea bilanțului celor 20 de ani, se cuvine să ne întorcem privirile spre acești ani, căutînd să fim și mai una, mai înfrățiti în duhul lui Iisus Hristos, în duhul Bisericii strămoșești, pentru ca unitatea noastră să fie și mai trainică, spre mai marea mărire a Mintuitorului nostru Iisus Hristos, pentru fericirea și întărirea Patriei noastre scumpe și pentru înflorirea Sfintei noastre Biserici dreptmăritoare”.

La sfîrșitul Sf. Liturghii vorbește I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului subliniind mai

Aspect din timpul Sf. Liturghii.

întii marea însemnătate a actului de la 21 octombrie 1948, care constă în faptul că „a completat unitatea noastră națională săvârșită la 1 Decembrie 1918“.

Apoi Înaltul Ierarh aduce omagiu de recunoștință tuturor acelor care au luptat și s-au jertfit pentru păstrarea unității în „legea românească“. În acest context evocă figurile și faptele celor mai de seamă bărbați care s-au distins pe acest tărâm, adăugând: „Toate aceste fapte ne facă să le aducem azi omagiu de cinstire și să-l rugăm pe Domnul nostru Iisus Hristos să-i încununeze pe înaintașii noștri cu cununa fericirii celei veșnice ca pe unii ce ne-au arătat că prin unitate se răzbește la libertate și dreptate“.

În continuare, I. P. S. Sa pune în lumină contribuția celor mai de seamă bărbați care au participat activ la desfășurarea acțiunii de refacere a unității noastre bisericești, încheiată cu serbarea din 21 octombrie 1948 de la Alba-Iulia: Prea Fericitul Patriarh Justinian, Mitropolitul Nicolae Bălan, ierarhii Bisericii noastre, cei 36 consilieri și protopopi în frunte cu P. C. Traian Belasca, preoți și credincioși. Tuturor acestora le aduce omagiul cuvenit. Totodată, înfățișează principalele momente sau etape ale desfășurării actului Reîntregirii bisericești.

După ce comunică credincioșilor că în ziua următoare se va desfășura la Alba-Iulia serbarea închinată aniversării a 20 de ani de la Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române, încheie în felul următor:

„Să ne bucurăm cu toții împreună pentru această aniversare așa de scumpă nouă tuturor și să-l rugăm pe bunul Dumnezeu să ne binecuvinteze strădaniile, pentru ca această unitate să se întărească și să rodească pentru Biserica strămoșească și pentru înflorirea Patriei noastre scumpe — spre preamărirea lui Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Amin!“.

În ziua de 21 octombrie 1968, s-a desfășurat la Alba-Iulia serbarea consacrată împlinirii a 20 de ani de la Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române. Cu acest prilej, au participat membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în frunte cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, P. S. Episcop Victorin al Episcopiei misionare ortodoxe române în America, vicari, consilieri, profesori de teologie, protopopi și preoți, precum și credincioși.

Din partea On. Departament al Cultelor au participat dl. Secretar general Prof. Dumitru Dogaru și dl. director Gheorghe Nenciu. Județul Alba a fost reprezentat prin d-nii Cornel Stanciu, secretar al județului, și Ioan Seușan, secretar al municipiului.

Programul serbării începe cu săvârșirea Sf. Liturghii arhieresti în Catedrala Reîntregirii de către I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P. S. Episcop Partenie al Romanului, P. S. Episcop Teoctist al Aradului, P. S. Episcop Teofil al Clujului și P. S. Episcop Valerian al Oradiei, înconjuțați de un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile sînt date de corul studenților de la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu, condus de P. C. pr. prof. Gheorghe Șoima.

La pricează se citește viața mucenicilor cuv. Visarion, cuv. Sofronie și fericitul Oprea Miclăuș din Săliște.

Cei prezenți ascultă apoi cu profund interes cuvîntările deschise de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului (Cuvîntul I. P. S. Sale se publică în p. 1).

P. S. vicar patriarhal Visarion Ploșteanul scoate în relief semnificația și importanța bisericească și națională a actului istoric de la 21 octombrie 1948, care este un adevăr al vieții noastre.

Cele două decenii, care au trecut de la săvârșirea lui, ne arată că Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Ro-

mâne din Transilvania s-a înscris ca un act definitiv în conștiința noastră, asupra căruia nu poate exista nici un fel de îndoială.

Se cuvine să facem totul pentru îmbogățirea cu noi idei și fapte a mărețului act al unificării.

P. S. Sa încheie cu declarația: „Adevărata noastră Biserică nu poate fi decît Biserica Ortodoxă Română în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian“.

La ieșirea din Catedrală, după Sf. Liturghie.

P. C. pâr. vicar arhiepiscopesc Traian Belasca subliniază unitatea noastră religioasă din trecut și arată că „unirea“ de la 1698—1700 a fost un act străin de poporul român din Ardeal. De aceea, în condițiile create după 23 August 1944, a fost posibilă reîntregirea bisericească.

Actul de la 21 octombrie 1948, piatră de hotar în istoria Bisericii și a poporului nostru, a fost un act deplin conștient, inspirat de două principii: al unității în Iisus Hristos și al identificării cu năzuințele poporului nostru. Pe cât de mare a fost durerea despărțirii în două, pe atât de mare este bucuria revenirii la sinul Bisericii strămoșești. P. C. Sa încheie în felul următor: „Fii binecuvîntată zi de 21 octombrie 1948!“.

În numele intelectualilor vorbește dl. Dr. Alexandru Bărbat, arătînd că actul de la 21 octombrie

1948 a fost un act firesc, deoarece românii ardeleni n-au fost niciodată despărțiți în credință. Această unitate de credință i-a făcut să fie mereu împreună în năzuința de a-și împlini idealurile scumpe inimii lor. De aceea, actul de la 21 octombrie 1948 este un act al voinței poporului, care a încheiat o dată pentru totdeauna un capitol dureros din istoria lui. Încheie cu făgăduința: „Vom păstra și desăvîrși unitatea noastră religioasă“.

Șirul cuvîntărilor din Catedrală îl încheie Prea Fericitul Patriarh Justinian.

Relevînd binefacerile unității religioase restabilite la 21 octombrie 1948, Prea Fericirea Sa aduce laudă lui Dumnezeu pentru ajutorul ce ni l-a dat în cei 20 de ani ca să consolidăm unitatea și să sporim dragostea frățească dintre noi. Astfel, în cele două decenii care au trecut, am simțit adevărul cuvîntelor psalmistului: „Cît de bine și de frumos este ca frații să fie împreună!“.

Prin actul de la 21 octombrie 1948 și prin întărirea lui continuă de atunci încoace, poporul nostru a înlăturat ultimul mijloc prin care cei străini de interesele noastre au încercat să ne dezbine.

Cei ce s-au unit cu Roma la 1700 au făcut-o numai de formă, întrucît a rămas aceeași credință. Forța unității religioase a românilor ardeleni a fost atât de puternică, încît n-a putut fi frîntă de nimeni și de nimic. Astfel, „unirea“ cu Roma a fost numai o despărțire administrativă și formală.

De aceea, cînd au fost date condițiile favorabile de după 23 August 1944, actul de la 21 octombrie 1948 s-a săvârșit în mod spontan ca o revenire firească a unui rîu la albia din care s-a desprins.

Se cuvine laudă tuturor celor ce au luptat pentru refacerea unității noastre bisericești și tuturor celor ce au consolidat-o.

Unitatea noastră religioasă ne ajută să facem tot mai puternică unitatea noastră ca popor. Ea ne ajută să lucrăm împreună pentru independența și prestigiul Patriei noastre. De aceea, noi socotim Reîntregirea bisericească ca un act definitiv, săvîrșit cu binecuvîntarea lui Dumnezeu și din voința clerului și credincioșilor, folositor pentru Biserica noastră, cît și pentru unitatea Patriei noastre.

Să ne legăm că vom păstra cu sfințenie unitatea astfel dobîndită spre continua înălțare a Bisericii noastre și a scumpei noastre Patrii, Republica Socialistă România.

Din toate aceste cuvîntări se desprinde ca o constantă ideea că Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania de la 21 octombrie 1948 a fost un act spontan al voinței poporului nostru, act a cărui consolidare și desăvîrșire întărește unitatea și puterea Patriei noastre.

În cadrul agapei ce a urmat, cel dintîi ia cuvîntul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, ară-

Alba-Iulia, 21 octombrie 1968. Membri ai Sf. Sinod după ieșirea din Catedrală.

